

Groeikompas Open Leermateriaal: scholen voor voortgezet onderwijs, voortgezet speciaal onderwijs of praktijkonderwijs

Invulinstructie

Zet bij iedere ontwikkellijn een kruis onder de voor je school best passende beschrijving.

Visie en beleid

Een visie op open en overig vrij beschikbaar leermateriaal beschrijft waar de school naartoe wil in het gebruik en de ontwikkeling van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal. In het beleid staat concreet hoe de school deze visie gaat realiseren – met duidelijke afspraken, doelen en werkwijzen.

Nulfase	Bewustwordingsfase	Experimenteerfase	Implementatiefase	Duurzaamheidsfase
Er is binnen de school geen aandacht voor open en overig vrij beschikbaar leermateriaal in de visie op leermiddelen.	Er is geen expliciete visie op de rol van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal binnen de school, maar er is wel de intentie een gedeelde visie op open en overig vrij beschikbaar leermateriaal te formuleren. Onderwerpen zoals gebruiken van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal en een keuze voor een open licentie worden regelmatig besproken binnen de school.	Er is een visie of er wordt gewerkt aan een gedeelde visie op de rol van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal binnen de school, in samenhang met de visie op leermiddelen en passend bij de eigen bredere school- en onderwijsvisie. Een keuze voor een schoolbreed te gebruiken open licentie maakt onderdeel uit van die visie.	De school beschikt over een gedeelde visie van schoolleiding en docenten op de inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal, inclusief een uitspraak over de schoolbreed te gebruiken open licentie. Deze visie is ingebed in de leermiddelenaanpak en in lijn met het schoolbeleid.	De visie op open en overig vrij beschikbaar leermateriaal maakt structureel deel uit van het gesprek over leermiddelen. Er wordt regelmatig gereflecteerd en waar nodig bijgestuurd op basis van ontwikkelingen in de school, wensen van docenten, of externe ontwikkelingen zoals leermiddeleninnovaties en actuele wet- en regelgeving.

Nulfase	Bewustwordingsfase	Experimenteerfase	Implementatiefase	Duurzaamheidsfase
Er is binnen de school geen aandacht voor open en overig vrij beschikbaar leermateriaal in het leermiddelenbeleid. Wet- en regelgeving hierover is onbekend of wordt als niet relevant beschouwd.	Binnen de school zijn er nog geen duidelijke afspraken over het gebruik van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal. Docenten bepalen zelf of en hoe ze ermee werken, vaak op basis van wat handig is of wat ze persoonlijk prettig vinden, zonder gezamenlijke richtlijnen of beleid en met geen of weinig aandacht voor wet- en regelgeving omtrent auteursrecht daarbij.	Er is de intentie om schoolbreed beleid op open en overig vrij beschikbaar leermateriaal te ontwikkelen, uitgaande van een al beschikbare leermiddelenvisie binnen de school. Er is aandacht voor juridische kaders, zoals het herkennen en toepassen van open licenties en het correct omgaan met auteursrecht.	Er is concreet beleid op open en overig vrij beschikbaar leermateriaal geformuleerd, in lijn met de gedeelde leermiddelenvisie en als onderdeel van het bredere leermiddelenbeleid. Het beleid voor open en overig vrij beschikbaar leermateriaal is zichtbaar in afspraken en kaders omtrent het gebruik van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal.	Het beleid op open en overig vrij beschikbaar leermateriaal is geïntegreerd in het leermiddelenbeleid van de school. Beleid op open en overig vrij beschikbaar leermateriaal wordt structureel geëvalueerd en proactief aangepast op basis van ontwikkelingen zoals onderwijsresultaten, ervaringen van docenten en leermiddeleninnovaties.

Cultuur

De schoolcultuur rondom open en overig vrij beschikbaar leer materiaal gaat over hoe bekend open en overig vrij beschikbaar leer materiaal is binnen de school en in hoeverre docenten weten wat je ermee kunt. Het laat ook zien in hoeverre het werken met open en overig vrij beschikbaar leer materiaal wordt gestimuleerd, gewaardeerd en als vanzelfsprekend onderdeel van het onderwijs wordt gezien.

Nulfase	Bewustwordingsfase	Experimenteerfase	Implementatiefase	Duurzaamheidsfase
Binnen de school is weinig of geen bewustzijn van wat open en overig vrij beschikbaar leer materiaal is of hoe je dit kunt inzetten. Docenten gebruiken soms vrij beschikbaar leer materiaal, maar staan niet stil bij herkomst, kwaliteit of hergebruik.	Het bewustzijn over het bestaan van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal groeit binnen de school. Docenten, staf en schoolleiding beginnen de mogelijkheden van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal te verkennen.	Docenten, staf en schoolleiding zijn zich bewust van de mogelijkheden van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal voor het verrijken van lessen, differentiëren en thematisch werken. Open en overig vrij beschikbaar leer materiaal wordt steeds vaker overwogen als volwaardige optie in de leermiddelenmix.	Open en overig vrij beschikbaar leer materiaal wordt regelmatig ingezet binnen lessen of thema's. Er ontstaan schoolbrede afspraken of voorbeelden, en het gebruik sluit aan bij de werkwijze van de school.	Open en overig vrij beschikbaar leer materiaal is een vanzelfsprekend onderdeel van de onderwijspraktijk. Docenten gebruiken open en overig vrij beschikbaar leer materiaal bij de dagelijkse lesvoorbereiding, binnen lessen en projecten als aanvulling op of (gedeeltelijke) vervanging van de vaste methoden. Docenten delen actief inzichten en bronnen, en open en overig vrij beschikbaar leer materiaal is ingebed in de werkwijze van de school.

Nulfase	Bewustwordingsfase	Experimenteerfase	Implementatiefase	Duurzaamheidsfase
Binnen de school ontbreekt een cultuur waarin het delen van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal wordt gestimuleerd of als waardevol wordt gezien. Docenten werken vooral individueel en leer materialen die ze ontwikkelen worden niet gedeeld met collega's.	Enkele docenten delen op eigen initiatief open en overig vrij beschikbaar leer materiaal. Het delen gebeurt incidenteel, ad hoc, en op eigen initiatief. Er is nog weinig zicht op elkaars bijdrage.	Binnen de school wordt actief geëxperimenteerd met het delen van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal. De ervaringen en inzichten uit deze experimenten worden gezamenlijk besproken en dienen als input voor bredere implementatie van werken met open en overig vrij beschikbaar leer materiaal in het onderwijs binnen de school.	Delen van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal is voor de meeste docenten onderdeel van de dagelijkse praktijk. Binnen de school zijn afspraken gemaakt over hoe en waar materialen gedeeld worden. Er is een cultuur van samenwerking, collegiale uitwisseling en (her)gebruik via platforms als Wikiwijs of gezamenlijke mappen en drives.	Er is een breed gedragen cultuur waarin het maken, delen en doorontwikkelen van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal vanzelfsprekend is. Docenten inspireren elkaar actief, materialen zijn duurzaam toegankelijk opgeslagen, en delen gebeurt bewust ook buiten de eigen school, als bijdrage aan het bredere onderwijsveld.

Facilitering

Dit betreft de organisatie van processen die nodig zijn voor een effectieve inzet van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal binnen de school, evenals de mate waarin docenten hierin worden ondersteund en gefaciliteerd. Dit aandachtsgebied omvat twee subgebieden: enerzijds de organisatie van de benodigde processen, en anderzijds de faciliteiten die docenten krijgen om optimaal gebruik te maken van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal.

Nulfase	Bewustwordingsfase	Experimenteerfase	Implementatiefase	Duurzaamheidsfase
Er zijn geen processen ingeregeld om met open en overig vrij beschikbaar leer materiaal te werken binnen de school.	Docenten en schoolleiding zijn zich er steeds meer van bewust dat duidelijke afspraken en werkwijzen nodig zijn om open en overig vrij beschikbaar leer materiaal effectief te gebruiken. Dit wordt vaker besproken in het team, maar er zijn nog geen vaste processen of afspraken voor ingericht binnen de school.	Er worden processen ontwikkeld of aangepast om open en overig vrij beschikbaar leer materiaal effectief te gebruiken. Dit gebeurt in bestaande werkafspraken of systemen, zoals het gebruik van een gezamenlijke online opslag of teamafspraken over het delen van materialen.	Binnen de school zijn duidelijke werkafspraken over het gebruiken, delen en aanpassen van open leer materiaal. De schoolleiding ondersteunt dit actief bijvoorbeeld door open en overig vrij beschikbaar leer materiaal op te nemen in vergaderingen, studiedagen of jaarplannen.	Alle processen om met open en overig vrij beschikbaar leer materiaal te werken zijn operationeel en geborgd in de lijn, en geaccordeerd door het schoolbestuur. Het maken, delen, en (her)gebruiken van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal bevat een vaste en gedeelde werkwijze.

Nulfase	Bewustwordingsfase	Experimenteerfase	Implementatiefase	Duurzaamheidsfase
Er is binnen de school geen aandacht voor facilitering bij de inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal in het onderwijs. Docenten uiten geen behoefte aan ondersteuning, tijd, of middelen bij het werken met open en overig vrij beschikbaar leermateriaal.	Er is geen structurele facilitering bij de inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal in het onderwijs: Docenten geven wel aan behoefte te hebben aan extra tijd, middelen of ondersteuning, maar er worden nog geen concrete regelingen getroffen om hierin te voorzien.	De school biedt ad hoc en incidentele ondersteuning, tijd of middelen bij de inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal. Docenten krijgen bijvoorbeeld af en toe tijd of hulp van collega's, maar er zijn geen structurele afspraken over de ondersteuning die nodig is om effectief en langdurig met open en overig vrij beschikbaar leermateriaal te werken.	De school biedt structurele ondersteuning voor docenten bij de inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal. Docenten krijgen tijd en middelen om open en overig vrij beschikbaar leermateriaal te zoeken, gebruiken, maken en delen, bijvoorbeeld via roosterafspraken of ondersteuning van een andere docent of ICT'er.	De school heeft structurele en verankerde processen voor het ondersteunen van docenten bij de inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal. Dit is opgenomen in het beleid rondom open en overig vrij beschikbaar leermateriaal, zodat duurzame ondersteuning voor docenten gewaarborgd is, bijvoorbeeld via roosterafspraken, budget en professionele ontwikkeling.

Professionalisering

Dit betreft de beschikbaarheid van aanbod en faciliteiten die docenten, staf en schoolleiding ondersteunen in hun professionalisering op het gebied van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal. Het gaat om de mogelijkheden die geboden worden om zich verder te ontwikkelen en effectief te werken met open en overig vrij beschikbaar leer materiaal.

Nulfase	Bewustwordingsfase	Experimenteerfase	Implementatiefase	Duurzaamheidsfase
Er zijn binnen de school geen georganiseerde mogelijkheden beschikbaar voor docenten, staf en schoolleiding om zich te professionaliseren voor de inzet van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal in het onderwijs.	Er zijn geen georganiseerde professionaliseringsactiviteiten voor het gebruik van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal. Docenten zoeken op eigen initiatief en individueel naar manieren om zich te professionaliseren voor de inzet van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal in het onderwijs, maar dit is niet gestructureerd.	Hoewel er geen georganiseerde professionaliseringsactiviteiten zijn, wisselen docenten, staf en schoolleiding onderling regelmatig kennis, ideeën en ervaringen uit over het gebruik van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal. Dit gebeurt bijvoorbeeld tijdens vergaderingen, studiedagen of in informele gesprekken.	Er zijn vaste, georganiseerde activiteiten, zoals workshops of gezamenlijke studiemomenten waarin docenten, staf en schoolleiding ondersteund worden bij de inzet van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal. De meeste docenten hebben de kennis en vaardigheden om open en overig vrij beschikbaar leer materiaal effectief in te zetten. Ervaringen en goede praktijkvoorbeelden rondom open en overig vrij beschikbaar leer materiaal worden regelmatig gedeeld binnen de school.	De professionalisering rondom open en overig vrij beschikbaar leer materiaal is volledig geïntegreerd in de schoolcultuur. Docenten blijven zich ontwikkelen via continue leermomenten, zoals workshops, interviews en werkgroepen. Het delen van ervaringen is een vanzelfsprekend onderdeel van de school. Zo kan de school blijven voortbouwen op wat al is geleerd, en wordt het gebruik van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal steeds effectiever.

Nulfase	Bewustwordingsfase	Experimenteerfase	Implementatiefase	Duurzaamheidsfase
Er is binnen de school geen aandacht voor wet- en regelgeving met betrekking tot privacy, informatiebeveiliging, auteursrechten en licenties bij de inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal. Docenten zijn zich niet bewust van de mogelijke risico's die hieraan zijn verbonden.	Er is binnen de school een groeiend bewustzijn van de wet- en regelgeving voor privacy, informatiebeveiliging, auteursrechten en licenties bij inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal. Docenten, staf en schoolleiding zijn zich bewust van de risico's en regels, maar hebben nog geen diepgaande kennis over de toepassing ervan.	Docenten, staf en schoolleiding hebben in grote lijnen kennis van de wet- en regelgeving voor privacy, informatiebeveiliging, auteursrechten en licenties bij inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal. Ze kunnen de regels voor een deel toepassen, maar het gebeurt nog niet altijd in de dagelijkse praktijk.	Alle docenten, staf en schoolleiding hebben voldoende kennis van de wet- en regelgeving rondom privacy, informatiebeveiliging, auteursrechten en licenties bij inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal. Ze passen deze regels consistent toe bij het gebruik van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal.	Docenten, staf en schoolleiding blijven continu op de hoogte van wijzigingen in wet- en regelgeving voor privacy, informatiebeveiliging, auteursrechten en licenties bij inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal. Er worden regelmatig trainingen of bijscholing georganiseerd om de kennis up-to-date te houden en de regels te blijven volgen.

Infrastructuur

Dit betreft de beschikbaarheid en kwaliteit van technische infrastructuren die docenten ondersteunen bij het maken, gebruiken en delen van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal. Een landelijke infrastructuur omvat platforms zoals VO-Content en Wikiwijs, terwijl een lokale infrastructuur binnen de schoolsystemen zoals OneDrive en SharePoint betreft. Deze infrastructuren vormen de basis voor een efficiënte en effectieve inzet van met name open leermateriaal.

Nulfase	Bewustwordingsfase	Experimenteerfase	Implementatiefase	Duurzaamheidsfase
Er is geen digitale infrastructuur beschikbaar voor de inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal in het onderwijs binnen de school en docenten ervaren dit niet als een gemis.	Er is geen structurele digitale infrastructuur voor de inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal beschikbaar binnen de school. Docenten gebruiken eigen oplossingen en openbare externe platforms bij de inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal.	Er is een digitale infrastructuur voor de inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal beschikbaar binnen de school, zoals een gedeelde netwerkschijf, de ELO of een website op het intranet. Docenten maken incidenteel gebruik van deze interne digitale infrastructuur, naast externe bronnen zoals Wikiwijs, VO-Content of andere websites.	Docenten zijn vertrouwd met de beschikbare digitale infrastructuur voor de inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal binnen de school en maken daarnaast gebruik van platforms zoals Wikiwijs, VO-Content, lesbanken of andere openbare bronnen van leermateriaal.	De digitale infrastructuur voor de inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal, zowel lokaal als landelijk, is goed geïntegreerd in de school en sluit goed aan op de werkwijze voor de inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal in het onderwijs.

Onderwijs

Dit betreft de integratie van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal in het onderwijs, waarbij het gaat om didactische werkvormen die zonder open en overig vrij beschikbaar leer materiaal moeilijk of niet uitvoerbaar zouden zijn. Daarnaast omvat het ook het nadenken over het curriculum en de afstemming op kern- en leerdoelen.

Nulfase	Bewustwordingsfase	Experimenteerfase	Implementatiefase	Duurzaamheidsfase
Er wordt binnen de school nauwelijks gebruik gemaakt van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal in het onderwijs. Docenten werken bijna uitsluitend met de vaste methoden van uitgeverijen.	Enkele docenten gebruiken open en overig vrij beschikbaar leer materiaal op eigen initiatief bij specifieke lessen of projecten, als aanvulling op de vaste methoden. Delen van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal gebeurt enkel binnen de school. Er wordt af en toe gebruik gemaakt van materiaal van externe websites zoals Wikiwijs of VO-Content, als aanvulling op de vaste methoden.	Een groeiend aantal docenten zet open en overig vrij beschikbaar leer materiaal structureel in lessen in, als aanvulling of (gedeeltelijke) vervanging op de vaste methoden. Delen van materiaal gebeurt binnen de school én via externe websites (zoals Wikiwijs en VO-Content). Ook wordt regelmatig open leer materiaal van externe websites hergebruikt en waar nodig aangepast aan de eigen lespraktijk, als aanvulling op of als (gedeeltelijke) vervanging van vaste methoden.	Open en overig vrij beschikbaar leer materiaal is een vanzelfsprekend onderdeel van de optimale mix van leer materialen, gegeven de leerdoelen en didactiek. Docenten gebruiken open en overig vrij beschikbaar leer materiaal als aanvulling op of als (gedeeltelijke) vervanging van de vaste methoden.	Open en overig vrij beschikbaar leer materiaal is ingebed in de dagelijkse onderwijspraktijk. De school blijft zich ontwikkelen in het effectief benutten en verbeteren van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal, als aanvulling op of als (gedeeltelijke) vervanging van de vaste methoden.

Nulfase	Bewustwordingsfase	Experimenteerfase	Implementatiefase	Duurzaamheidsfase
Bij het samenstellen van de leermiddelenmix die aansluit bij de leerinhoud en lesopbouw (kerndoelen, inhoud, organisatie en evaluatie), wordt binnen de school nog geen rekening gehouden met open en overig vrij beschikbaar leer materiaal.	Enkele docenten nemen open en overig vrij beschikbaar leer materiaal op in hun leermiddelenmix wanneer dat beter aansluit bij hun keuzes en reflectie op kerndoelen, lesinhoud, werkvormen en evaluatie.	Steeds meer docenten nemen open en overig vrij beschikbaar leer materiaal op in hun leermiddelenmix wanneer dat beter aansluit bij hun keuzes en reflectie op kerndoelen, lesinhoud, werkvormen en evaluatie. Binnen de school groeit het inzicht dat open en overig vrij beschikbaar leer materiaal doelgericht moet worden ingezet in relatie tot het curriculum.	Alle docenten nemen open en overig vrij beschikbaar leer materiaal op in hun leermiddelenmix wanneer dat beter aansluit bij hun keuzes en reflecties op kerndoelen, inhoud, organisatie en evaluatie. Binnen de school wordt het belang en deze aanpak actief gestimuleerd.	Open en overig vrij beschikbaar leer materiaal maken structureel onderdeel uit van de leermiddelenmix wanneer dat beter aansluit bij de reflectie op kerndoelen, inhoud, organisatie en evaluatie van het onderwijs binnen de school. Er wordt periodiek gereflecteerd hierop, zodat de inzet van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal voortdurend wordt afgestemd op actuele en toekomstige onderwijsontwikkelingen.

Kwaliteit

Dit betreft de visie en werkwijzen voor het waarborgen van de kwaliteit van ontwikkeld en gebruikt open en overig vrij beschikbaar leer materiaal. Het omvat zowel de strategische visie op kwaliteitsborging als de concrete werkprocessen die worden ingezet om de kwaliteit van het materiaal continu te evalueren en te verbeteren.

Nulfase	Bewustwordingsfase	Experimenteerfase	Implementatiefase	Duurzaamheidsfase
Er is geen gedeelde visie op de kwaliteit van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal. Wanneer open en overig vrij beschikbaar leer materiaal wordt ingezet, gebeurt dit zonder gezamenlijke afweging of kwaliteitskader.	Er is nog geen gedeelde visie op de kwaliteit van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal, maar docenten, staf en schoolleiding zijn zich steeds bewuster van het belang om afspraken te maken over wat kwalitatief goed open en overig vrij beschikbaar leer materiaal is.	Binnen de school wordt actief nagedacht over de kwaliteit van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal en op welke criteria materiaal gekozen of gemaakt moet worden, maar er is nog geen breed gedeelde visie.	Binnen de school is een gedeelde visie ontwikkeld op de kwaliteit van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal. Er zijn duidelijke kwaliteitscriteria geformuleerd en docenten stemmen bij het kiezen, gebruiken of maken van leer materiaal af op deze uitgangspunten.	De gedeelde visie op kwaliteit van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal is ingebed in het handelen van de school. Docenten gebruiken deze visie op kwaliteit actief bij het selecteren, maken en hergebruiken van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal.

Nulfase	Bewustwordingsfase	Experimenteerfase	Implementatiefase	Duurzaamheidsfase
Er is geen proces ingericht om de kwaliteit van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal te borgen. Docenten gebruiken open en overig vrij beschikbaar leer materiaal zonder dat er schoolbreed afspraken of procedures voor zijn bepaald.	Er is nog geen proces om de kwaliteit van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal te borgen, maar binnen de school ontstaat steeds meer bewustzijn over het belang van afspraken en criteria om open en overig vrij beschikbaar leer materiaal effectief in te zetten.	Binnen de school wordt actief nagedacht over hoe de kwaliteit van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal bewaakt kan worden. Er zijn (informele) afspraken in ontwikkeling, maar er is nog geen vastgelegd of schoolbreed gedragen proces voor kwaliteitsborging.	Er zijn vaste processen ingericht om de kwaliteit van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal te waarborgen en waar nodig te verbeteren. Deze processen maken onderdeel uit van het reguliere werken met open en overig vrij beschikbaar leer materiaal.	De kwaliteit van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal wordt regelmatig en proactief geëvalueerd. Open en overig vrij beschikbaar leer materiaal wordt waar nodig aangepast aan relevante interne en externe veranderingen, zoals onderwijsdoelen en leerlingbehoeften. De school gebruikt deze evaluaties om continu te verbeteren en een hoge standaard van open en overig vrij beschikbaar leer materiaal te hanteren.

Samenwerking

Hieronder valt de samenwerking tussen docenten in het werken met open en overig vrij beschikbaar leermateriaal. Dit gaat zowel over collega's binnen de school, als de samenwerking met collega-docenten buiten de school en partners zoals bibliotheken en culturele instellingen.

Nulfase	Bewustwordingsfase	Experimenteerfase	Implementatiefase	Duurzaamheidsfase
Er is binnen de school geen samenwerking bij de inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal in onderwijs.	Er worden binnen de school af en toe ideeën uitgewisseld over open en overig vrij beschikbaar leermateriaal, bijvoorbeeld tijdens informele momenten of vergaderingen. Er is nog geen structurele samenwerking georganiseerd.	Een aantal docenten werkt bewust samen rond open en overig vrij beschikbaar leermateriaal, bijvoorbeeld in kleine groepjes of leerteams. Er wordt geëxperimenteerd met gezamenlijk ontwikkelen, gebruiken of delen van materiaal.	Samenwerking rond open en overig vrij beschikbaar leermateriaal is geïmplementeerd in bestaande werkwijzen. Er is gedeelde verantwoordelijkheid en onderlinge afstemming over leermaterialen.	Samenwerking over open en overig vrij beschikbaar leermateriaal is vanzelfsprekend en verankerd in de school. Docenten bouwen voort op elkaars werk, reflecteren hierop en leren samen. Er zijn vaste processen en rollen ingericht om samenwerking te ondersteunen.

Nulfase	Bewustwordingsfase	Experimenteerfase	Implementatiefase	Duurzaamheidsfase
De schoolleiding en het bestuur zijn nog niet actief bezig met samenwerking rondom open en overig vrij beschikbaar leermateriaal. Er wordt geen richting geboden en geen verbindingen met andere scholen of externe organisaties gestimuleerd.	De schoolleiding en het bestuur beginnen het belang te onderkennen van samenwerking rond open en overig vrij beschikbaar leermateriaal, maar een duidelijke visie, stimulerend beleid of samenwerking met andere scholen of externe organisaties ontbreekt nog.	De schoolleiding en bestuur faciliteren en stimuleren kleinschalige bovenschoolse initiatieven waarin gezamenlijk open leermateriaal wordt gemaakt of gedeeld. Er wordt actief geëxperimenteerd met vormen van interne samenwerking en het gebruik van externe organisaties of netwerken.	De schoolleiding en het bestuur hebben een duidelijke visie op het belang van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal en sturen actief op samenwerking binnen en buiten de school. Ze faciliteren tijd en middelen hiervoor, en stimuleren deelname aan netwerken of (boven)schoolse uitwisselingen.	De samenwerking rondom open leermateriaal is stevig verankerd in de werkwijze van de school, mede door ondersteuning en voorbeeldgedrag van schoolleiding en bestuur. Er is een gedeelde visie, structurele tijd en ruimte voor samenwerking, én actieve verbinding met externe partners en landelijke initiatieven.
Docenten zijn niet op de hoogte van het bestaan van vakcommunity's waar inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal ook wordt besproken.	Docenten zijn incidenteel op de hoogte van het bestaan van vakcommunity's waar inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal ook wordt besproken en halen daar soms informatie vandaan	Docenten weten van het bestaan van vakcommunity's waar inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal ook wordt besproken en een meerderheid van docenten is lid van zo'n vakcommunity	Docenten maken deel uit van een vakcommunity waar inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal ook wordt besproken en dragen daar waar mogelijk ook aan bij.	Docenten maken deel uit van een vakcommunity waar inzet van open en overig vrij beschikbaar leermateriaal ook wordt besproken en dragen daar ook aan bij. Bij een of meer vakcommunity's zijn docenten dragende leden (bijvoorbeeld als community manager)

